

De grote omkering (1^e leerdienst in een themablok 'Wat staat ons te wachten?')

*Liturgie zondagmiddag 15 januari 2012
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God (Opb.1:4b-5a)
Gezang 111
Gebed
Lezen: Matteüs 24:1-14
Psalm 22:13
Lezen: Zondag 19 HC v/a 50,51
Psalm 22:14
Verkondiging
Gezang 79:3,4,5,6
Geloofsbelijdenis van Nicea
Psalm 118:8,9
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Liedboek 28 (vs 1 schoollied v/d week)
Zegen van God

“De meeste kerken zijn saai!”

Dat is de kop van een artikeltje wat mij pas geleden werd toegestuurd.

Het bleek te gaan om de aankondiging van een nieuw boek.

Nogal confronterend, als ik het zo lees.

Want de conclusie die de schrijver er blijkbaar aan verbindt is niet mals:
als de kerk saai is, is de kerk dood.

Dan is ze nl. het tegenovergestelde geworden van hoe ze hoort te zijn:
uitdagend, onweerstaanbaar, bruisend van leven.

(Floyd McClung, VOLG – zie <http://t.co/mZ9YIUte>)

“Wat is kerk toch saai!”

Dat is ook de uitspraak van een van onze jongeren onlangs op Twitter.

Uiterekend de eerste de beste zondag dat we hier kerken in 'de bron'.

Iedereen opgewonden... weet u nog? Alles nieuw, ruim, licht... prachtig!

Maar deze jongere twitterde rond de dienst: “Wat is kerk toch saai!”

Ja, oké, zult u zeggen, maar moet het daar nou vanmiddag over gaan?

We zouden het toch hebben over de eindtijd?

Dan gaat het dus even niet over de kerk, maar over de toekomst:
wat staat ons te wachten?

Toch kwam het afgelopen maandag in de preekvoorbereiding ter sprake.

We deden even een rondje: waarom zitten we hier?

Nou, soms omdat men wat heeft met het onderwerp 'eindtijd'.

Maar soms óók omdat men zich zorgen maakt over de kerkdienst.

Preken die soms als weinig inspirerend worden ervaren.

Waar je de passie mist, of waar een verkeerde toon wordt gezet.

En daar kwam ook weer de jongere voorbij.

Want misschien dat je er zelf nog best wel wat aan hebt, in de kerk.

Maar als ouder luisterend met de oren van je opgroeiende kinderen
word je er niet altijd even vrolijk van.

Komt dit nog wel over? Of is kerk dan inderdáád saai?

Bij nader inzien heeft dit trouwens ook álles te maken met het onderwerp!

Wat staat ons te wachten? –Jezus' antwoord daarop is in feite:

een leven dat allesbehalve saai is;

en als het dat wél is, dan gaat er iets helemaal niet goed!

Luister nog maar een keer wat Jezus zegt:

“Dan zal men jullie onderdrukken en doden,

en jullie zullen door alle volken worden gehaat...

ze zullen elkaar verraden en haten...

maar wie standhoudt tot het einde, zal worden gered.”

Nou, hier kun je alles van zeggen, maar niet dat het saai is. Of wel?

Maar dit gebeurt er wanneer het evangelie de wereld over gaat.

Kennelijk is het een boodschap waar je niet onberoerd onder kunt blijven.

Ja, waar mensen hun leven voor zullen geven, dat is 't kennelijk waard!

Dat zie je toch ook gebeuren, meteen al vlak na Pinksteren.
Ja, ze worden nog niet meteen gedood, Petrus en Johannes.
Maar ze worden wel gearresteerd, en zwaar onder druk gezet:
waag het niet nog één keer over Jezus te spreken!
En wat is dan de reactie van Petrus en Johannes:
"We móeten wel over Hem spreken,
we kunnen gewoon niet anders,
na alles wat we hebben gezien en gehoord!" (Hand.4:20)

Zie je hoe het hier samenkomt?
Wat Jezus zegt over de toekomst, èn wat er gebeurt met de kerk.
Alle saaiheid is er voorgoed vanaf,
eenmaal gegrepen door het goede nieuws ben je niet meer te houden!

Hé, maar kennelijk is wat Jezus over de toekomst zegt
veel minder een ver-van-mijn-bed-show dan je misschien had gedacht.
Waarom zou ik me er mee bezig houden? – vroeg iemand maandag.
Ik zie wel wanneer het zover is dat Jezus terugkomt...
Maar vanwaar dan deze rede van Jezus?
Een rede die kennelijk wel zó wezenlijk is
dat zelfs Marcus 'm opgenomen heeft.
Marcus die bekend staat om z'n 'grote stappen, snel thuis'...
Om de haverklap gebruikt hij het woordje 'meteen'.
Eén en al actie, van Jezus, gericht op actie van óns.
Vandaar dat hij ook geen tijd neemt voor allerlei preken van Jezus,
behalve... uitgerekend deze 'rede over de laatste dingen' (Marc.13)!

Kennelijk kan juist dit niet gemist worden.
Vind je misschien juist hier wel de beslissende woorden
om je leven radicaal om te keren, en achter Jezus aan te gaan!

*

Ja, want hoe komen Jezus' léérlingen er eigenlijk bij om dit thema aan de orde te stellen?

Stel je voor, ze zitten met Jezus op de Olijfberg.

En dan wordt Jezus door hen bevraagd:

“Vertel ons, wanneer zal dat allemaal gebeuren?”

Dat allemaal... ja, dat is natuurlijk wat Jezus zeggen gaat over *de eindtijd*.

Tenminste, dat denken wij.

En zo wordt deze rede doorgaans ook uitgelegd.

Maar Jezus heeft het daar nog helemaal niet over gehad.

Weet je waar Hij het wél over heeft gehad?

Over de Joodse leiders, en alles wat zij de mensen leren.

Zeg maar: de manier waarop tot dat moment de kerk functioneerde.

Wat er belangrijk was, en wat niet.

Kijk het maar na in Matteüs 23.

Daar houdt Hij óók een rede, en wat voor één.

De vonken vliegen er vanaf.

Huichelaars zijn het, zegt Jezus, die Farizeeën en schriftgeleerden.

Blinde leiders.

Graven vol met doodsbeenderen!

Ja, stel je voor, in onze tijd: de dominees en de ouderlingen

waar je als gemeentelid hoog tegenop kijkt...

Of tegen op keek...

Jezus veegt werkelijk de vloer met ze aan.

Mooie woorden gebruiken ze.

En o, wat weten ze het allemaal goed.

Maar ze doen het alleen maar om hun ego te strelen.

Als je in hun hart zou kunnen kijken, zou je je wezenloos schrikken.

En blijft er van al die vroomheid helemaal niets over!

Nou, hoe zou jij je voelen, als dit hier in de kerk zou worden gezegd?
Over die dominee waar jij geen kwaad woord over kunt horen.
Over die ouderling die bij jou met stip op nummer één staat.
Slangen zijn het, addergebroed, rijp voor de hel!

En het eind van Matteüs 23 doet pas echt de deur dicht.
Niet maar de Joodse leiders worden daar veroordeeld.
Maar de complete manier van kerk-zijn in die dagen.
Jeruzalem, die mooie stad,
waar zo vol enthousiasme over gezongen werd altijd,
het Mekka van iedere rechtgeaarde Jood...
In feite doet die prachtige stad van God niet anders
dan de *profeten* van God doden, en stenigen.
Niet omdat ze niet beter wéten, maar omdat ze domweg niet wíllen!
Jezus trekt de deur achter zich dicht, in Matteüs 23:38:
Jullie stad wordt eenzaam aan haar lot overgelaten.
Eén grote ruïne wordt het straks!

Kijk, maar zó kom je dan Matteüs 24 binnen.
Jezus verlaat de tempel, en de spanning is om te snijden.
Je kunt je voorstellen:
de discipelen voelen zich vreselijk ongemakkelijk.
Er staat wat te gebeuren met Jeruzalem, en dat liegt er niet om.
Maar wacht even... zij volgen Jezus, de Messias.
Dat betekent dat deze crisis straks toch uitmondt in iets heel móóis!
Als Jezus schoon schip heeft gemaakt

- met alle pijn en moeite die dat vast met zich meebrengt –

dan is toch ook het moment daar dat Hij Koning wordt,
en dat deze wereld voor hen verandert in een vrederijk,
zoals alle profeten al hadden voorzegd?
En is deze schitterende tempel dan niet hèt teken daarvan?
Van dááruit zou volgens diezelfde profeten toch dat vrederijk aanbreken?

Zie je wat er dus gebeurt, op de drempel van Matteüs 23 naar 24?
Nadat Jezus de deur van de Joodse religie achter zich dicht trekt,
vestigen zijn leerlingen zijn aandacht
op de glorie die nu dus ook aan de horizon gloort.
Nu niet blijven hangen in het negatieve, Jezus.
Kijk nou eens naar die schitterende tempelgebouwen!
Zó schitterend wordt het straks, als U in die tempel uw intrek neemt.
Jezus, wij zijn er klaar voor hoor, wij kunnen niet wachten!!

Voel je? Zó komt dit thema van de toekomst binnen de horizon.
Niet als een onderwerp wat óók nog behandeld moet worden,
voordat Jezus sterven gaat.
Maar als hèt onderwerp wat de discipelen bezig houdt.
En wat voor hun gevoel nu op het punt staat realiteit te worden.
Nog even doorbijten, en dan is het zover.

Maar des te schokkender is dan hoe Jezus reageert, in vers 2.
Beste discipelen, klampen jullie je nu wérkelijk vast aan *die tempel*?
En aan alle glorie waar die tempel voor staat?
Zal Ik jullie eens wat vertellen: er blijft helemaal niks van over,
ze wordt met de grond gelijk gemaakt!

Begrijp je wat Jezus daar dus mee zegt?
Van jullie toekomstverwachting blijft helemaal niks over!
Vergéét de glorie, vergéét al dat goud wat er blinkt...
bereid je maar voor op de crisis,
niet maar voor anderen: voor die Joodse leiders, voor de Joodse religie,
maar bereid je voor op de crisis voor jezelf!
Van jullie eigen lieve leventje blijft straks werkelijk niets over!
Dat is de grote omkering waar het in Matteüs 24 over gaat.

*

Nou, zul je zeggen, maar dit zijn dan toch niet de beslissende woorden om je leven radicaal om te keren, en achter Jezus aan te gaan? Zorgt deze omkering van Jezus juist niet voor het tegenovergestelde? Als het zó moet, dan haak ik af!

Zou zomaar kunnen, ja.

Sterker nog, dat is wat in vers 10 ook met zoveel woorden wordt gezegd: "Velen zullen dan ten val komen..."

Onderdrukking en dood, dat is niet waar menigeen het voor deed.

Ik bedoel: een saaie kerk is wat, maar dit is nou ook niet helemaal de bedoeling!

Nee, dat gold voor de discipelen precies zó.

Ze zijn na Jezus' woorden eerst ook te geschokt om te reageren.

Maar even later, weg uit de drukte van Jeruzalem,

voelen ze Hem hier nadrukkelijk over aan de tand.

Nou moet U ons toch eens vertellen, waar slaat dit allemaal op?

Zó schijnt ongeveer de gevoelswaarde van hun vraag te zijn.

Vertel op, wanneer zal dát wel niet gaan gebeuren?

En wat mag dán nog het teken zijn van uw glorieuze troonsbestijging?

Voel je hoe anders die vraag nu klinkt?

Geen sprake van dat de discipelen in alle rust eens wat informatie vragen over hoe het zal gaan richting Jezus' wederkomst...

Zo vatten wij die vraag doorgaans toch min of meer op.

Maar dat komt omdat wij al weten van Jezus' hemelvaart.

Terwijl dat wel het láátste is waar een echte discipel van Jezus aan dacht.

Ze hebben in Hem immers de lang beloofde Messias in hun midden!

Nú zal alles veranderen, nu is de voltooiing van deze wereld nabij!

Maar... als die schitterende tempel tegen de vlakke gaat... zoals Jezus zegt, hoe zit het dan nog met de schitterende toekomst, die vanuit die tempel beginnen zou?

Kijk, maar juist díe reactie drijft Jezus ertoe om uitgebreider op deze toekomstverwachting in te gaan. Mensen, als dít jullie zo door elkaar gooit, en in verwarring brengt, dan mag je wel oppassen voor allerlei theorieën over de eindtijd die straks na mijn heengaan over jullie zullen worden uitgestort. Wat zul je dáár dan enorm vatbaar voor zijn, en zomaar door worden misleid.

Ergens heb je het idee dat deze hele rede niet nodig was geweest. Maar dat Jezus er nu zoveel woorden aan wijdt omdat Hij ziet hoe weinig men er nog van begrepen heeft. Jullie hebben je hoofd al bij alle glorie die wacht. Maar snap je dan nog steeds niet wat de weg is die Ik jullie wijs: naar de heerlijkheid toe, ja zeker weten, maar wel door heel veel verschrikkelijk lijden heen! Dat is toch de doorgaande lijn van mijn onderwijs? Ja, daar was het toch al mee begónnen zelfs, in de Bergrede? "Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel; zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten." (Matt.5:11-12)

Hoe kan het dat ze dit nog steeds niet zien? Omdat ze jaar in jaar uit met een toekomstverwachting hebben geleefd waar Jezus als Messias nu keurig in werd gepast. Al die profetieën over het vrederijk zaten in hun hoofd, en terecht. Maar daardoor horen ze niet meer alles wat Jezus zegt. Alleen datgene wat wel aardig binnen dat bekende plaatje past.

Vandaar dat Jezus nu verder gaat met de verwachting van oorlogen en oorlogsdreiging (vers 6). Ja, dát waren in hun ogen de weeën van de Messias.

Net als bij ons: hoe meer je erover hoort, hoe erger het wordt,
des te sterker bekruipt ons het gevoel: de wederkomst nadert...

Ook wat volgt over hongersnoden, en aardbevingen.

Nou, neem zo'n aardbeving als in Haïti, nu net 2 jaar geleden.

Ja, dát schokt alles en iedereen.

En voor christenen is dat een duidelijk signaal:
het einde van deze wereld nadert met rasse schreden!

En het ís ook een signaal, dat bevestigt Jezus nadrukkelijk.

Alleen, je hoeft je er niet door te laten verontrusten.

Beter vertaald wellicht: je hoeft je niet het hoofd op hol te laten brengen
dat het nu bijna zover is...

Waarom niet? Wel, Jezus zegt: dit is nog maar *het begin* van de weeën.

Datgene wat de Joden en ook Jezus' leerlingen zagen als het einde,
dat is nog maar het begin.

En dan niet zozeer in tijd, als wel in gewicht.

Datgene waar eindtijdtheorieën ook vandaag zomaar alles aan ophangen,
dat speelt ergens nog maar een ondergeschikte rol
in alles wat ons als volgelingen van Jezus te wachten staat.

Voel je hoe hier door Jezus alles op z'n kant wordt gezet?

Datgene waar wij ons op fixeren, wordt door Hem gerelativeerd.

En datgene wat er bij ons moeilijk in wil, dat krijgt alle aandacht.

Kennelijk omdat het juist dáár gebeurt.

Dáár komt het Koninkrijk dichterbij...

Waar er weer spanning op het evangelie komt te staan.

Waar mensen alles opzij zetten voor dit goede nieuws,
en weigeren hiermee op te houden ondanks dreiging van de dood
omdat ze niet anders meer kúnnen,
zó vol zijn ze van wat ze hebben gezien en gehoord!

*

Misschien voel je je langzamerhand wat ongemakkelijk worden.
Want allereerst: vervolging, daar zit je helemaal niet op te wachten.
Maar misschien nog wel méér: hoe zit het dan als je *niet* wordt vervolgd?

Kijk, hongersnoden en aardbevingen – dat snappen we.
Oorlogen en oorlogsdreiging – ja, dat herkennen we.
Maar tegelijk is dat allemaal wel redelijk ver van ons bed, of niet?
Natuurlijk, het raakt ons wel, en we worden er ook wel onrustig van.
Maar misschien wel vooral omdat het weeën van de wederkomst zijn.
Stel je voor, het wordt nu toch wel erg bont allemaal,
straks breekt in 2012 inderdáád het einde van de wereld aan,
zoals door heel wat mensen wordt beweerd...
Oftewel: dan wordt mijn mooie leventje verstoord,
en ik weet niet of ik dáár wel op zit te wachten!
Ik heb nog zoveel plannen!

Maar juist dáár vraagt Jezus in deze rede dus aandacht voor.
Ga er maar vanúit dat jouw lieve leventje wordt verstoord.
Niet pas straks, maar vandaag!
Want men zal jullie onderdrukken, haten en doden...
En dus... als je daar in je eigen leven niets van herkent,
als je daar in ons eigen land niets van herkent... zit het dan wel goed?
Hebben wij het goede nieuws over het koninkrijk
dan stilletjes niet veranderd in een gladde, goedklinkende boodschap
waardoor ons leven nauwelijks hoeft te veranderen?

Kijk, maar hier komt de boodschap over de *toekomst* dicht bij de *kerk*!
Matteüs 23 ging over de Joodse leiders, en de Joodse religie.
Maar hoe zit dat eigenlijk met ónze leiders, en ónze manier van kerk-zijn?
Niet voor niks zegt Jezus juist nu opnieuw:
“Er zullen talrijke valse profeten komen die velen zullen misleiden.”
Velen zullen ten val komen, zegt Hij, en er komen tálrijke valse profeten.

Kennelijk gaat het hier om valse profeten die daar op inspelen.
Ja, die daar zelfs nadrukkelijk een rol in spelen.
Er debet aan zijn dat er velen worden misleid, en dus ten val komen.

Want wat gebeurt er wanneer velen worden misleid?
Dan bekoelt de liefde, zegt Jezus!
Hé, maar was dat ook niet precies waar Jezus het in Matt.23 over had?
Waaróm deugden die Joodse leiders ten diepste niet?
Omdat het er van buiten allemaal wel strak en vroom uitzag,
maar van binnen alles zo doods was als wat.
Vandaar dat men het belangrijkste van de wet vergat,
namelijk de barmhartigheid,
het goed doen voor wie het zelf niet redt.

Kijk, maar dát zie je dus wél in ons land.
De wetteloosheid neemt hand over hand toe.
Zelfs hulpverleners moeten het steeds vaker ontgelden.
En de zorg voor de zwakke komt ook bij de overheid àl meer in de knel.

En daar kun je dan ach en wee over roepen, net als velen dat doen.
Je kunt het ook herkennen als een teken van de eindtijd...
Maar is wat Jezus zegt niet veel meer een appel aan zijn leerlingen?
Velen dit, en velen dat... maar wat doen júllie?
Jullie zullen onderdrukt worden, ténzij jullie je laten misleiden.
Bij velen zal de liefde bekoelen,
maar wie standhoudt tot het einde, zal worden gered.

Standhoudt... kan ik dat wel, stel dat ik zou worden vervolgd?
Maar dat is het punt niet.
De vraag is: wat gebeurt er met jou liefde, temidden van wetteloosheid?
Houdt díe stand, hou je daarin vol, hoe liefdeloos een ander ook wordt?
Jezus zegt: als je dat doet, dan wórd je gered.

Daar hoef je zelf dus niet voor te zorgen, daar wórdt voor gezorgd.
Zorg jij nou maar dat je de liefde niet kwijtraakt.
Dat je niet verzuurt, maar in deze samenleving bent als zout.
Zodat mensen proeven hoe goed dit is.
Niet normaal, niet standaard... maar opvallend anders!
Overduidelijk niet iets van jezelf maar van God (Mt.5:16).

Hoezo: kerk is saai?

Wordt het zó juist niet weer heel spannend?
Niet maar omdat mensen zich tegen je keren.
Maar vooral omdat dit pas echt goed is.
Iets wat eruit springt, en wat de moeite waard is om voor te gaan.

Zoals ik las in die aankondiging van dat boek:

“De Bijbel presenteert de kerk als een familie-achtige gemeenschap van mensen die zielsveel van God en elkaar houden en willen houden. Ze zijn goudeerlijk en moedigen elkaar aan om te leven voor de zwakkeren. Als we het boek Handelingen lezen, zien we geen mensen in gerieflijke huisgroepen alleen maar elkaar steunen en zich wat ontspannen. We zien dat de discipelen van Jezus hun leven met elkaar delen en drastisch zijn toegewijd aan het Evangelie.”

Ja, zou juist zó niet het evangelie de wereld overgaan?

Als goed nieuws, niet maar in woorden maar in daden.
Inderdaad, zoals Jezus zegt: een getuigenis voor alle volken...
Kijk dan wat er gebeurt,
als God weer Koning over jouw leven wordt.
Dan wordt dat leven weer goed, alle lijden ten spijt.

*

Tot slot. Hoe kan ook uw en mijn leven zó radicaal veranderen?
Dat lukt ons toch nooit?

Nee, dat zal met die discipelen niet anders zijn geweest.
En toch staan ze daar straks onverschrokken voor de Joodse raad.
Ze laten zich niet meer bang maken.
Terwijl zij van nature net zo bang waren als u en ik.
Dat bleek wel toen Jezus werd gearresteerd.
Als Hij wegvalt, dan valt alles weg...

Klopt! Maar dát is dus ook het geheim.
Zonder Jezus hoeven we ons niets te verbeelden.
Zonder Jezus redden we het nooit.
Maar na Pinksteren is één ding duidelijk:
we hoeven het nu nooit meer zonder Jezus te doen!
Mensen, zegt Petrus op die 1e Pinksterdag:
"Jezus is door God tot leven gewekt, daarvan getuigen wij allen.
Hij is door God verheven, zit aan zijn rechterhand..." (Hand.2:32)

Wat hebben ze dus ontdekt?
Je houvast vind je niet in de tempel, maar in Jezus.
Want zelfs de schittering van de tempel verbleekt bij de glorie van Jezus!
Onaantastbaar zit Hij vandaag op de troon.
En waarom? HC 19 zegt: om Zich daar voor ons te bewijzen!
Ja? *Wij* hoeven ons dus niet langer te bewijzen, dat doet *Hij*.
Dus dan hebben we echt niks meer te verliezen, zelfs ons leven niet.
Geeft deze rede over de laatste dingen je inderdaad niet het laatste zetje
om je leven radicaal om te keren, en achter Jezus aan te gaan?
Amen.